

Hom>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>Nationella domstolsväsen

Nationella domstolsväsen

Nederländerna

Här får du en överblick över domstolssystemet i Nederländerna.

Rättssystemets uppbyggnad – domstolsväsen

Domstolsförvaltning

Rättsliga rådet (Raad voor de rechtspraak) ingår i domstolsväsendet, men utövar ingen rättskipning. Det har tagit över ansvaret för en rad olika arbetsuppgifter från justitieministeriet. Dessa uppgifter är av operativ karaktär och omfattar budgetfördelning, tillsyn över den ekonomiska förvaltningen, personalpolitik, IKT och lokaladministration. Rättsliga rådet stöder domstolarna när de utför sina uppgifter inom dessa områden. Det har också fått till uppgift att verka för domstolsväsendets kvalitet och har en rådgivande funktion när det gäller ny lagstiftning. På så vis påverkar det rättskipningen. Rättsliga rådet fungerar även som språkrör för domstolsväsendet i den offentliga och politiska debatten.

Dess **arbetsuppgifter** gäller ärenden av operativ karaktär (i ordets vidaste bemärkelse), budgetfrågor och rättskipningens kvalitativa aspekter.

Rättsliga rådet har en nyckelroll när det gäller att utarbeta, genomföra och ansvara för domstolsväsendets budget. Budgetsystemet bygger på ett system där man mäter arbetsbelastningen, vilket administreras av rättsliga rådet. Rådet främjar och övervakar utvecklingen av operativa förfaranden i domstolarnas dagliga verksamhet. Det har särskilda arbetsuppgifter som personalpolitik, lokaladministration, IKT och externa frågor. För att kunna utföra dessa uppgifter har rättsliga rådet en rad olika formella lagstiftade befogenheter. Det har till exempel rätt att utfärda bindande allmänna förelägganden när det gäller driftspolicy, även om det föredrar att utöva denna befogenhet så lite som möjligt.

Rättsliga rådet ansvarar för rekrytering, urval och utbildning av domstolsväsendets personal. Dessa arbetsuppgifter utförs i nära samråd med domstolsråden. Rättsliga rådet har stort inflytande vid utnämningen av ledamöter till domstolsrådet.

När det gäller domstolsväsendets kvalitet har rättsliga rådet bland annat till uppgift att verka för en enhetlig tillämpning av lagstiftningen och höja domstolsväsendets kvalitet. Om det uppstår en överlappning i domstolsavgörandenas innehåll, har rättsliga rådet inga tvingande befogenheter inom detta område.

Rättsliga rådet har även en **allmänt rådgivande funktion**. Det bistår regeringen med råd när det gäller nya lagar som får konsekvenser för rättsväsendet.

Denna process sker genom kontinuerligt samråd med ledamöterna i domstolsråden.

Även om rättsliga rådet har formella befogenheter, ska relationen mellan rådet och domstolarna inte ses som hierarkisk. Rättsliga rådets eget främsta mål är att stödja domstolarna i deras arbetsuppgifter. För att säkerställa att de olika uppgifterna utförs på rätt sätt samråder rättsliga rådet regelbundet med domstolarnas respektive ordförande, verksamhetschefer, avdelningschefer och representantrådet (ett rådgivande organ bestående av företrädare för domstolarna).

Typ av domstolar – kort beskrivning

Distriktsdomstolar

Nederländerna är indelat i 11 distrikt som vart och ett har sin egen domstol. Varje domstol har ett antal underdistriktsinstanser. Distriktsdomstolen har som mest fem olika avdelningar. De omfattar alltid förvaltningsrätt, civilrätt, straffrätt och underdistriktsärenden. Familje- och ungdomsmål läggs ofta i en separat avdelning, ibland även utlänningsärenden. Detta är upp till domstolsrådet att avgöra.

Sektorer

Underdistriktsinstans

Det är relativt enkelt för vanliga medborgare att få sina ärenden prövade inom underdistriktsavdelningen. Detta innebär att de har rätt att föra sin egen talan och inte behöver någon advokat som företräder dem i rätten. Inom det civilrättsliga området hanterar underdistriktsdomaren alla ärenden som gäller hyra, avbetalningsköp och anställningar samt alla tvister som gäller belopp på upp till 25 000 euro.

Vad gäller straffrätt behandlar underdistriktsdomaren endast mindre brott. Ofta gäller det ärenden där polisen eller åklagaren har föreslagit en förlikning. Om den anklagade inte vill godta ett sådant förslag, behandlas ärendet av underdistriktsdomaren. Normalt avkunnar underdistriktsdomaren en muntlig dom omedelbart efter förhandlingen.

Straffrätt

Domarna inom straffrättsavdelningen behandlar alla straffrättsliga mål som inte tas upp till behandling av en underdistriktsdomare. Dessa mål kan tas upp i sammansättningar med en ensamdomare eller i fullständiga sammansättningar med tre domare. Den fullständiga domarsammansättningen hanterar mer komplicerade mål och alla mål där åklagarsidan yrkar på ett fängelsestraff på mer än ett år.

Civilrätt/familjerätt

Civilrättsavdelningen hanterar även mål som inte särskilt tilldelats underdistriktsdomaren. I merparten av dessa mål fälls avgörandet av en ensamdomare, men även här förekommer det fullständiga domarsammansättningar med tre domare för att hantera mer komplicerade mål. Ett antal distriktsdomstolar har en särskild avdelning för familje- och ungdomsmål om det förekommer många sådana mål.

Förvaltningsrätt

Med några få undantag behandlas förvaltningsvister av distriktsdomstolen. I många fall föregås förvaltningsrättsavdelningens förhandling av ett invändningsförfarande under ledning av de administrativa myndigheterna. Ofta behandlas dessa mål av en sammansättning med en enda domare, men även här kan distriktsdomstolen besluta att utse tre domare till ett mål som är komplicerat eller som omfattar grundläggande frågor. Om den aktuella distriktsdomstolen inte har någon särskild avdelning för att hantera mål som rör utlänningslagen, kan de behandlas av förvaltningsrättsavdelningen eller en del av denna avdelning. Mål som gäller frågor kring statstjänstemän och social trygghet överklagas till en särskild appellationsdomstol – centrala appellationsdomstolen – och i de flesta andra fall till avdelningen för förvaltningsrättsliga mål vid riksrådet.

Appellationsdomstolar

De 11 distriktsdomstolarna är fördelade på fyra regioner med var sin appellationsdomstol: Haag, Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden och 's-Hertogenbosch. Hertogenbosch i söder och Leeuwarden i norr. Inom straffrätt och civilrätt behandlar appellationsdomstolens domare endast mål där distriktsdomstolens

beslut har överklagats. Appellationsdomstolen tar upp målet till förnyad prövning och kommer fram till en egen slutsats. I de flesta fall är det möjligt att bestrida appellationsdomstolens beslut genom att göra ett kassationsöverklagande till Nederländernas högsta domstol. Appellationsdomstolen behandlar inte bara straffrättsliga och civilrättsliga mål, utan hanterar också i egenskap av förvaltningsdomstol alla överklaganden av skattetaxeringar.

Specialdomstolar

Centrala appellationsdomstolen är en besvärinstans som principiellt sett arbetar med rättsområden som rör social trygghet och statstjänstemän. Inom dessa områden är det den högsta domstolen. Den här domstolen finns i Utrecht.

Appellationsdomstolen i handels- och näringslivsfrågor är en särskild förvaltningsdomstol som beslutar i tvister som rör socialekonomisk förvaltningsrätt. Denna appellationsdomstol fattar även beslut i överklaganden som rör vissa lagar, till exempel konkurrenslagen och telekommunikationslagen. Den här domstolen finns i Haag.

Högsta domstolen

Nederländernas högsta domstol finns i Haag och prövar om lägre instans har tillämpat lagstiftningen korrekt för sina beslut. I det här skedet är de fakta i målet som fastställts av lägre instans inte längre föremål för diskussion. Kassationsöverklagandet fyller därför en viktig funktion genom att verka för att lagstiftningen tillämpas på ett enhetligt sätt.

Rättsdatabaser

Information finns på webbsidan om [domstolsväsendet i Nederländerna](#).

Rättspraxis hittar du i en [rättsdatabas](#).

Är tillgången till dessa databaser kostnadsfri?

Ja, tillgången är kostnadsfri.

Länkar

Rechtspraak

Senaste uppdatering: 07/03/2016

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de opphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.